

2023-2024 BAHAR DÖNEMİ TARİHSEL SOSYOLOJİ FİNAL SINAVI

YANIT ANAHTARI

1)Weber'e göre 19. Yüzyılda Batı uygarlığı dışında hiğbir yerde görölmeyen bir durumdur ussallaştırma bu biçimdeki bir ussallaştırma daha önceki herhangi bir tarihsel dönemde Batı'da da görölmemiştir. Kimya, sanat, heykel, sosyal bilimler, toplumsal değişme, doğa bilimleri vb. tüm alanlarda 19. yüzyılda eşi benzeri görölmemiş bir ussallaştırma dönemi yaşanmıştır. Zaten 19. yüzyılın en ayırt edici özelliği budur. Bu durum aynı zamanda Batı'nın üstünlüğu anlamına da gelir.19. yüzyılı diğer toplumlardan ve tarihsel süreçlerden ayıran ussallık derecesidir.

Kısaca ussallaştırma her alanda uzmanlık içeren, iř bölümü esaslı ve örgütlü bir işleyiş anlamına gelir. (eğitilmiş görevliler, örgütlü ve bürokratik yapı, uzman görevliler ve iř bölümü)

2)Foucault'un tarihsel sosyolojik görüşünde soykütüğu, toplumsal bütüne nüfuz eden iktidar ilişkileri ile politik tekniklerin bir incelemesidir.

Arkeoloji; Arkeoloji analizinin amacı bilgiyi mümkün kılan tarihsel koşulları ve bu koşulların belirlediği. epistemik mekânı ortaya çıkarmaktır.

Foucault, arkeoloji gibi soykütüğünü de "**yenı bir tarih**" olarak nitelendirir ve soykütüğüye "yenı tarihçi" adını verir. Her iki metodolojide de süreklilik ve özdeşlik yerine söylemsel kesintiliğin ve dağılımın ortaya konulmasını ve tarihsel olayların gerçek karmaşası içinde kavranılmasını sağlayan mikrolojik bir konumdan hareketle, toplumsal alanı yeniden incelemeye girişir.

konu edinen incelemelerde genel olarak onun çalışmaları, iki dönem içinde ele alınır; birincisi, bilgi özelinde yoğunlaşan arkeolojik dönem, ikincisi ise, iktidar ve etik gibi daha çok somut pratiklerin incelendiği soykütüğü dönemi.Arkeolojinin,insan bilimlerini hümanist varsayımlar zemininde durdukları gerekçesiyle eleştirdiği noktada, soykütüğu, bu teorileri iktidarın işleyişi ile bağlantılandırır ve tarihsel bilgiyi, yerel mücadelelerin hizmetine sunmaya çalışır. Ve arkeolojinin, insan bilimlerinin doğuşunu modern episteme ve "insan" figürü bağlamında teorileştirdiği noktada, soykütüğu bunların ürettiği iktidar ilişkilerine ve etkilerine dikkat çeker.

3)Annales Okulu'nun toplumsal tarih anlayışı;

- Her şeyden önce egemen akademik tarih yazımına bir karşi çıkıştır. Bu anlamda «yenı» bir tarih anlayışından söz etmek gerekir.
- Kabaca bakıldığında daha geniş kapsamlı, karmaşık içerikli ve değişken yapıdır.
- Siyasi tarih anlayışı (savaşlar, devletler, antlaşmalar vb.) yerine toplumsal tarih anlayışını benimser.
- Bu sebeple de yeni bir metodolojiye ihtiyaç duyan tarih yazımıdır.
- Yazılı ve resmi kaynakların ötesindeki bir tarih, ve hatta görünmeyen tarihini yazmaktır.
- Karşılaştırmalı ve bütünlüştirici bir keşif gerçekte gayretindedir.
- Yalnızca geçmişin değil, anın ve bugünün de tarihi üzerinde durmaktadır.
- Olay ağırlıklı tarih anlayışına karşi bir yaklaşım vardır. Çünkü siyasi içerikli olan olay tarihi insan gerçegi her yönü ile bir bütün olarak kavramaktan uzaktır.
- Tarihi sosyal bilimler içerisinde güçlü konumuna tekrar ulaştırmak isteyen bir yaklaşımdır. Çünkü olay merkezli egemen ve siyasi tarih anlayışı, insan ve toplum yaşamını inceleyen disiplinler içinde tarihin yerini tehlikeye atmaktadır.
- Toplumsal kurum merkezli bir tarih yazımı vardır.

4) Wallerstein'in tarihsel kapitalizminin ana özellikleri

Sermayenin sermaye yaratması

Metalaşma

Uzun tarihsel arka plan